

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради

Сумського ДНЗ № 32 «Ластівка» м. Суми
№ 1 від 30.08.2020 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач Сумського

дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) № 32 «Ластівка» м. Суми

С.О. Азанієва

Освітня програма

вводиться в дію з 01.09. 2020 року

наказ № 1 від 01.09.2020 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Сумського дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) № 32 «Ластівка»
м. Суми, Сумської області**

на 2020 – 2021 навчальний рік

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма Сумського дошкільного закладу (ясла-садок) № 32 «Ластівка» м. Суми, Сумської області на 2020 -2021 навчальний рік розроблена творчою групою у складі:

1. Азанієва С.О., завідувач
2. Борисова М.В. вихователь-методист, спеціаліст
3. Косар Т.І., інструктор з фізичного виховання, спеціаліст
4. Кащенко Л.М., практичний психолог, спеціаліст

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета освітньої програми закладу дошкільної освіти: створення та реалізація оптимального, інноваційного комплексу розвивальних, виховних, освітніх функцій та змістових напрямків життєдіяльності дітей від 2 до 6 (7) років задля втілення завдань Базового компонента дошкільної освіти

Завдання освітньої програми закладу дошкільної освіти:

- окреслити перелік, зміст, тривалість та взаємозв'язок освітніх складових, зорієнтованих на оволодіння вихованцями базовими освітніми компетенціями;
- встановити форми організації освітньої роботи;
- визначити інструментарій, який забезпечує якість освіти;
- прогнозувати результати освітньої роботи на момент вступу дитини до школи.

Структура освітньої програми:

- особливості організації освітнього процесу в закладі;
- програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- стратегія та процедура забезпечення якості освіти;
- критерії оцінювання результатів освітньої діяльності;

Показники результативності освітньої програми для здобувачів освіти:

- зміцнення психічного та фізичного здоров'я;
- набуття вихованцями перед вступом до школи компетенцій передбачених Базовим компонентом дошкільної освіти;
- сформованість мотивації до подальшого навчання;

Показники результативності освітньої програми для педагогів:

- реалізація завдань передбачених Базовим компонентом дошкільної освіти;
- удосконалення професійних навичок щодо організації освітнього процесу;
- реалізація особистісно-орієнтованого підходу в освітній діяльності;
- упровадження в роботу освітніх новацій та інформаційно-комунікаційних технологій;
- реалізація в роботі принципу партнерської взаємодії з батьківською громадою.

РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Повна назва закладу дошкільної освіти:

Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 32 «Ластівка»
м. Суми, Сумської області (скорочена назва ДНЗ № 32 м Суми)

Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності закладу дошкільної освіти:

- Закон України «Про освіту» (від 05.09. 2017 року № 2145-VIII).
- Закон України «Про дошкільну освіту» із змінами і доповненнями (від 11.07.2001 № 2628-III).
- Базовий компонент дошкільної освіти (Затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (№ 615 від 22.05.2012 «Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція)»).
- Положення про дошкільний навчальний заклад, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305.
- Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 №641).
- Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» від 20.04.2015 № 446.
- Статут Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садка) №32 «Ластівка» Сумської міської ради Сумської області (нова редакція) затверджений рішенням Сумської міської ради № 3015 від 23.09.2009.
- Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом МОЗ України від 24.03.2016 №234).
- Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти (затверджений Наказом МОН України від 19 грудня 2017 рок у № 1633).
- Лист МОН України «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» (від 25.07.2016 №1/9-396).
- Лист МОН України «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (від 11.10.2017 №1/9-546).
- Лист МОН України «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (від 19.04.2018 №1/9 249).
- Лист МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 “Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році”.
- Лист МОН України від 30.07.2020 № 1/9- 411 «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2020 -2021 навчальному році.
- Лист МОН України «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах» (від 12.10.2015 №1/9-487).
- Лист МОН України від 25.06.2020 № 1/9-348 «Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти»,

- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2013 № 895 «Порядок взаємодії суб'єктів соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах»,
- Лист МОН від 12.12.2019 № 1/9-766 «Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками»).
- Інструктивно-методичні рекомендації "Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі" (№1.4/18-3082 від 26 липня 2010 року, розроблені МОН України й Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти).
- Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-454).
- Інструктивно-методичні рекомендації «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-456).
- Методичні рекомендації «Щодо організації інклюзивного навчання у закладах освіти у 2019/2020 н.р.» (від 26.06.2019 №1/9-409).

Пріоритетні напрямки роботи закладу дошкільної освіти:

- фізкультурно-оздоровчий;
- художньо-естетичний.

Мова освітнього процесу в закладі освіти : українська

Режим роботи закладу: Заклад здійснює освітню роботу 5 днів на тиждень. З 7.30 до 18.00 працює 6 груп. З 7.00 до 19.00 працює одна група.

Мережа груп: Функціонує – 7 груп; для дітей раннього віку – 2 групи; для дітей молодшого дошкільного віку – 1 група; для дітей середнього дошкільного віку – 2 групи, для дітей старшого дошкільного віку – 2 групи

Форми організації освітнього процесу, види типи занять:

З метою організації освітнього процесу педагоги використовують такі види занять: комплексні, тематичні, комбіновані, сюжетно-динамічні, інтегровані. Спеціалісти та вихователі організовують дітей на фронтальні заняття (вся група), групові заняття (до 15 дітей), індивідуально-групові заняття (до 8 дітей), індивідуальні заняття (1-4 дітей). Спеціалісти проводять заняття гуртків.

Кожного дня в усіх вікових групах проводяться різні види ігор, спостереження, дослідницька діяльність, прогулянки, художньо-продуктивна діяльність.

Освітній процес планується за освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти.

Орієнтовний тижневий розподіл організації освітньої діяльності
на 2020 – 2021 навчальний рік

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень за віковими групами			
	група дітей раннього віку (від 2 до 3 років)	група дітей молодшого дошкільного віку (від 3 до 4 років)	група дітей середнього дошкільного віку (від 4 до 5 років)	група дітей старшого дошкільного віку (від 5 до 6(7) років)
Ознайомлення із соціумом (о. л. Дитина у соціумі)	-	-	-1	-
Ознайомлення з природним довкіллям (о. л. Дитина в природі)	-	-	-	1
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо) (о. л. Дитина в світі культури)	2 - музична діяльність 1 - малювання	2 - музична діяльність 1 - малювання 1 - аплікація/ліплення	2 - музична діяльність 1 - малювання 1ліплення	2 - музична діяльність 1 - малювання 1 - аплікація/ліплення
Сенсорний розвиток (о. л. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі)	-	-	-	-
Логіко-математичний розвиток (о. л. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі)	-	1	1	1
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (о. л. Мовлення дитини)	1	-	1	1
Здоров'я та фізичний розвиток (о. л. Особистість дитини)	2	4	4	4
	<i>1.Комплексне соціум+ мовл. роз. 1.Комплексне сенсорний + апл/ліпл 1.Комплексне природа+ сенсорний. розв</i>	<i>2- Комплексне: соціум+ мовл. роз. 1.Комплексне мовлення +природа</i>	<i>1- Комплексне: природа + мовлення 1.Комплексне соціум+ мовл. роз 1.Комплексне соціум+ аплікація</i>	<i>1.-Комплексне: соціум + 1-Комплексне малювання + соціум 1-Комплексне лог.мат. + природа</i>
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків				

Максимальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
---	----	----	----	----

Реалізація варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти.

Упродовж 2020-2021 навчального року в закладі планується функціонування гуртків, направлених на реалізацію завдань варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти:

№	Назва гуртка	Вікова група	Керівник	Місце проведення

РОЗДІЛ II. ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ РІК, ІННОВАЦІЙНА, ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Завдання роботи дошкільного навчального закладу на 2020-2021 навчальний рік

1. Створити умови для забезпечення фізичного, психічного та духовного здоров'я дітей раннього та дошкільного віку, формування у них життєвої позиції шляхом упровадження в освітній процес новітніх здоров'язбережувальних технологій;

2. Формувати творчі та технічні здібності, продуктивне та критичне мислення дітей шляхом STREAM-освіти.

3. Формувати навички художньо-естетичної компетентності дошкільників, розвиток їх творчих здібностей через інтеграцію образотворчої діяльності з іншими видами діяльності,

Інноваційна діяльність

У 2020 – 2021 навчальному році заклад буде працювати над вивченням та впровадженням таких методик та технологій:

№	Назва технології, методики	Ким впроваджується	Задіяні групи
1	Розвиток дослідницьких навичок у дітей дошкільного віку, як метод STREAM-освіти.	Перевалова І.О.	Групи середнього дошкільного віку
2	Використання прийомів мнемотехніки для розвитку зв'язного мовлення дошкільників.	Мусяченко Т.М.	Групи середнього дошкільного віку
3	Логіка світу за програмою STEAM-освіта. Палички Кюізенера.	Басенко Н.Ф.	Групи старшого дошкільного віку
4	Система роботи Стенд-музей	Педагоги груп дошкільного віку	групи дошкільного віку.
5	Прийоми ейдетики у навчальній діяльності.	Плут Я.О.	Групи старшого дошкільного віку.

РОЗДІЛ III. ПРОГРАМОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

З метою реалізації інваріантної та варіативної складових змісту шкільної освіти в 2020/2021 навчальному році в закладі будуть реалізовуватись комплексні та парціальні програми дошкільної освіти:

№ з/п	Назва	Автор	Документ про надання грифа	Група, у якій реалізується	П.І.П. педагогів
Комплексні програми					
1.	Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»	Білан О.І.	Лист МОН України від 23.05.2017 №1/11-4988	Групи раннього віку, молодша група	Губар Н.О., Федченко Н.О. Сокрута Г.С., Завгородня А.В.
2.	Освітня програма «Впевнений старт» Для дітей старшого дошкільного віку	За загальною науковою редакцією Т. О. Піроженко	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України Лист МОН України № 1/11-7684 від 01.08.2017 року)	Групи старшого дошкільного віку	Перевалова І.О. Могиленко Л.В. Басенко Н.Ф.
3	Освітня програма «Впевнений старт» Для дітей середнього дошкільного віку	За загальною науковою редакцією Т. О. Піроженко	Лист МОН України № 1/11-6327 від 12.07.2019 року)	Групи середнього дошкільного віку	Мусіяченко Т.І., Виганяйло Д.О.
Парціальні програми					
2.	Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати про себе треба дбати»	Лохвицька Л.В.	Лист ПТЗО від 08.11.2013 № 14.1/12-Г-62	Всі дошкільні групи	
3.	Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина»	за наук.ред. Рейпольської О.Д., авт: Каплуновська О.М., Кичата І.І., Палець Ю. М.	Лист ПТЗО від 25.03.2016. № 2.1/12-Г-85	Всі дошкільні групи	
6	Парціальна програма «Веселкова музикотерапія»	Малашевська І.А.	Лист ПТЗО Від 25.02.2015 № 14.1/12-Г - 54		

РОЗДІЛ IV. ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Кадрове забезпечення

Загальна кількість працівників – 39 чол., з них педагогів – 17 осіб, обслуговуючого персоналу – 23 осіб. Заклад забезпечений педагогічними кадрами. Освітній процес здійснюють: вихователі, 2 музичних керівники, 1 інструктора з фізкультури, 1 практичний психолог.

Матеріально-технічне забезпечення закладу

У закладі функціонують: методичний кабінет, кабінет практичного психолога, медичний кабінет, 1 музично-спортивна зала.

Відповідно до типового проєкту будівлі до складу групових приміщень входять приймальні кімнати з індивідуальними шафами для одягу дітей та полицями для взуття; ігрові кімнати з набором меблів, центрами дослідницької діяльності, ігровими та іншими центрами; спальні та санітарно-побутові приміщення. Всі приміщення групових кімнат відповідають санітарним, педагогічним, естетичним вимогам. Всі групові приміщення обладнано меблями відповідно до зросту дітей, сантехнікою, а також наочно-дидактичними посібниками, художньою літературою, спортивним обладнанням, іграшками тощо.

Предметно-просторове середовище закладу

Ігровим та навчально-дидактичними посібниками заклад забезпечений відповідно Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, наказ МОН України від 19.12.2017р. № 1633 на 85%.

Музично-спортивна зала забезпечені: музичним інструментам – фортепіано, дитячими музичними інструментами; дидактичними та музичними іграшками, компакт-дисками з записами класичних музичних творів, сучасними творами для дітей, наявні акустичною стереосистемою, музичні портативні колонки; наявний килим для занять з фізичної культури гімнастичні стінки, канати, станок, лави, спортивний інвентар, лави, дуги, ребристі дошки, мати, спортивний інвентар.

РОЗДІЛ V. ІНСТРУМЕНТИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Моніторинг рівня сформованості компетенцій дітей

Моніторинг розвитку дошкільників у групі дітей молодшого -старшого дошкільного віку здійснюється у вересні і квітні за моделлю розробленого творчою групою педагогів міста Суми.

З метою визначення рівня розвиненості та вихованості дітей дошкільного віку, у вересні 2020 й травні 2021 року буде проведений моніторинг досягнень

дітей молодшого-старшого дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти

РОЗДІЛ VI.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

Освітня програма ДНЗ № 32 «Ластівка» у 2020/2021 навчальному році передбачає досягнення вихованцями на кінець дошкільного віку шкільної зрілості та сукупності компетентностей, які будуть сталою базою для їх подальшого особистісного розвитку в умовах Нової української школи.

Модель сформованості компетенцій випускника ДНЗ № 32 «Ластівка»

Здоров'я-збережувальна компетенція	Обізнаність із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі; продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини. Уміння виконувати основні рухи та гімнастичні вправи; застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей. Дотримання правил безпеки життєдіяльності.
Особистісно-ціннісна компетенція	Обізнаність дитини з образом самої себе, своїм «Я», її місцем у системі людської життєдіяльності (у сім'ї, групі однолітків, соціально-комунікативному просторі, в різних видах діяльності). Здатність до самооцінки, довільної регуляції власної поведінки в різних життєвих ситуаціях, позитивного ставлення до власного внутрішнього світу (мотиви, ціннісні орієнтації, бажання і мрії, почуття тощо), оптимістичного світовідчуття щодо свого сьогодення і майбутнього.
Природничо-екологічна компетенція	Обізнана з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць тощо; усвідомлює їх значення для діяльності людини, для себе. Сприймає природу як цінність, виокремлює позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи, довільно регулює власну поведінку. Усвідомлює себе частиною великого світу природи; знає про залежність власного здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси; виявляє інтерес, бажання та посильні уміння щодо природоохоронних дій. Знає про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування, чистоти природного довкілля, заощадливого використання природних багатств, використання води, електричної та теплової енергії в побуті; прикладає домірні зусилля зі збереження, догляду та захисту природного довкілля.
Родинно-побутова компетенція	Обізнаність із нормами та правилами сімейного (родинного) співжиття; здатність їх дотримуватися; уміння підтримувати доброзичливі, дружні, довірливі стосунки в родинному колі, виявляти турботу і любов до рідних і близьких членів родини.
Соціально-комунікативна компетенція	Обізнаність із різними соціальними ролями людей (знайомі, незнайомі, свої, чужі, діти, дорослі, жінки, чоловіки, дівчатка, хлопчики, молоді, літні тощо); з елементарними соціальними та морально-етичними нормами міжособистісних взаємин; уміння дотримуватись їх під час спілкування. Здатність взаємодіяти з людьми, які її оточують: узгоджувати свої дії, поведінку з іншими; усвідомлювати своє місце в соціальному середовищі; позитивно сприймати себе. Вміння співпереживати, співчувати, допомагати іншим, обирати відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях.

<p>Предметно-практична компетенція</p>	<p>Обізнана із предметним світом, його особливостями в межах житла (предмети побуту, вжитку) і поза ним (транспорт, споруди закладів соціального і громадського призначення тощо), виготовленням предметів довкілля. Орієнтується у предметному середовищі за місцем проживання, дотримується елементарних правил поведінки на вулицях і дорогах. Користується побутовими предметами за призначенням. Обізнана з працею дорослих, виявляє інтерес і повагу до професій, бере участь у спільній праці з дорослими, дітьми; творчо виявляє себе у самостійній предметно-практичній діяльності. Застосовує елементарні економічні поняття; ошадливо ставиться до речей, грошових коштів.</p>
<p>Художньо-продуктивна компетенція</p>	<p>Сприймає мистецький твір з позиції краси, вирізняє його як естетичний. Виявляє себе емоційно сприйнятливим та естетично чуйним цінителем, слухачем, глядачем, виконавцем; емоційно-ціннісно ставиться до проявів естетичного в житті. Реалізує здатність насолоджуватись мистецтвом, пізнавати образну специфічність мистецтва і дотичну інформацію. Переймає духовний потенціал мистецького твору у власний досвід, виховує в собі риси улюблених персонажів. Володіє комунікативними навичками спілкування з приводу змісту і краси твору, його засобів. Із задоволенням наслідує мистецькі зразки — образотворчі, музичні, танцювальні, театральні, літературні. Охоче інтегрує в творчих завданнях власні інтереси, уподобання, цінності, набутий мистецький досвід діяльності сприйняття і відтворення прекрасного (уміння, навички). Випромінює благополуччя під час мистецької творчої діяльності; має навички рефлексії стосовно власного мистецького досвіду; виявляє художню активність як складову особистісної культури.</p>
<p>Ігрова компетенція</p>	<p>Обізнаність із різними видами іграшок; здатність їх використовувати в самостійних іграх; організувати різні види ігор (рухливі, народні, ігри з правилами, сюжетно-рольові тощо) відповідно до їх структури (уявлювана ігрова ситуація, ігрова роль, ігрові правила); реалізувати власні ігрові задуми; дотримуватись ігрового партнерства та рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.</p>
<p>Сенсорно-пізнавальна компетенція</p>	<p>Виявляє пізнавальну активність, спостережливість, винахідливість у довіллі; вирізняється позитивною пізнавальною мотивацією; моделює, експериментує в довіллі за допомогою вихователя і самостійно, використовуючи умовно-символічні зображення, схеми. Орієнтується в сенсорних еталонах (колір, форма, величина), їх видах, ознаках, властивостях; у часі і просторі; оволодіває прийомами узагальнення, класифікації, порівняння і зіставлення.</p>
<p>Мовленнєва компетенція</p>	<p>Інтегроване вміння адекватно й доречно спілкуватись рідною мовою в різних життєвих ситуаціях (висловлювати свої думки, наміри, бажання, прохання), розповідати, пояснювати, розмірковувати, оцінювати, використовувати як мовні, так і позамовні (міміка, жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності, форми ввічливості (мовленнєвий етикет); спостерігати за своїм мовленням та мовленням інших, виправляти помилки, дотримуючись загальної культури мовлення, прагне творчо самореалізуватися.</p> <p>Мовленнєва компетенція передбачає сформованість фонетичної, лексичної, граматичної, діалогічної та монологічної компетенцій.</p>
<p>Математична компетенція</p>	<p>Виявляє інтерес до математичних понять, усвідомлює і запам'ятовує їх; розуміє відношення між числами і цифрами, склад числа з одиниць і двох менших (у межах 10); обізнана зі структурою арифметичної задачі; вміє розв'язувати задачі і приклади на додавання і віднімання в межах 10.</p>

Комунікативна компетенція	<p>Комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових ситуаціях, уміння орієнтуватися в ситуації спілкування, ініціативність спілкування, стриманість у спілкуванні; культура мовленнєвої комунікації.</p> <p>Комунікативна компетенція передбачає сформованість усіх видів мовленнєвої компетенції.</p>
Інформатична компетенція	<p>Обізнаність з комп'ютером, способами керування комп'ютером за допомогою клавіатури, «миші», здатність розуміти і використовувати спеціальну термінологію (клавіатура, екран, програма, диск, клавіша, комп'ютерні ігри тощо) та елементарні прийоми роботи з комп'ютером у процесі виконання ігрових та навчально-розвивальних програм, створених для дітей дошкільного віку; вміння дотримуватись правил безпечної поведінки під час роботи з комп'ютером.</p>